

Informatikai és Könyvtári Szövetség Közhasznúsági beszámoló a 2020-as évről

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség közhasznú szervezetként 2020-ban ünnepelte fennállásának 30 éves évfordulóját, így volt mire visszaemlékeznie tagságának. Ebben az évben ugyan a járványhelyzet erősen korlátozta a korábban megszokott tevékenységeket, de a szervezet így is számos szolgáltatást nyújtott tagjainak. Több ízben vett részt szakmai érdekképviselési, érdekegyeztető fórumokon a könyvtáros szakma képviselőjében. Eredményes pályázatainak köszönhetően nemcsak hagyományos programjait tudta érdemben folytatni, hanem új kezdeményezésekre is sor került. Élni tudott legtöbb esetben az online térben is a programszervezés, a találkozások, a képzések lehetőségével.

I. SZERVEZETI ÉLET

1. 2020-ban mindkét közgyűlésünkre online módon kerülhetett sor. 2020. szeptember 8-án volt az első közgyűlés, amelyre tagjaink írásban kapták meg az éves beszámolót, a Közhasznúsági jelentést, a Felügyelő Bizottság jegyzőkönyvét. Az ülések határozatképesek voltak, 94 tag szavazott.
2. 2020. december 12-én volt a 2. közgyűlés, ahol értékelés hangzott el az Országos Könyvtári Napokról, annak nagysikerű október 3-i nyitó rendezvényéről. A Közgyűlés döntése értelmében 2021-re nem változott a tagdíj. A Közgyűlés határozatképes volt, 94 tag szavazott. Vendégünk volt a Katáng együttes, akiknek Ünnepre hangoló koncertjét közvetítésünknek köszönhetően száznál is többen követték.
3. Az év során öt elnökségi ülést tartottunk, amelyből kettőre személyes jelenléttel, háromra online módon került sor. Minden alkalommal határozatképes volt az összejövetel. Az üléseken 17 határozat született, amely a határozatok tárába (gyűjtőmappába) bevezetésre került.
4. A Tudományos és Szakkönyvtári tagozat élén Fülöp Ágnes mandátuma lejárt, így új tagozatvezető választására került sor Dr. Kötél Emőke, a Neumann János Egyetem Könyvtár és Információs Központ vezetőjének személyében. Köszönjük Fülöp Ágnes munkáját és sok sikert kívánunk az új tagozatvezetőnek.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek 2020-ban 148 intézmény volt a tagja: megyei, városi, települési, felsőoktatási és szakkönyvtárak.

II. ÉRDEKKÉPVISELET

1. A 2020. év bővelkedett az érdekképviseleti tevékenységekben. A húsvéti ünnepek állt rendelkezésünkre, hogy véleményezzük a közalkalmazotti jogviszonyunk munkaviszonnyá történő átalakítását november 1-től. A 2018. október 3-án megalakult Kulturális Szakmai Szövetségek Egyeztető Fóruma, akik előtt ilyen változtatásról a korábbi egyeztetéseken nem esett szó, a törvénytervezet módját és tartalmát egyaránt elutasította, a törvénytervezet visszavonását, széleskörű megvitatását kérte. **2020. évi XXXII. törvény a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról** azonban szinte változtatás nélkül hatályba lépett.

Az IKSZ elnöksége mintairatokat adott át a tagságának, hogy ezzel is segítse az érintett könyvtárak vezetőjének munkáját az ajánlások, az új munkaszerződések elkészítésében. Így a vezetők döntő többsége a többszörös adminisztratív feladatokat jogszerűen, határidőre elvégezte. Tette mindezt úgy, hogy csak október 30-án jelent meg a **39/2020. (X. 30.) EMMI rendelet a kulturális intézményben foglalkoztatottak munkaköreiről és foglalkoztatási követelményeiről, az intézményvezetői pályázat lefolytatásának rendjéről, valamint egyes kulturális tárgyú rendeletek módosításáról** című jogszabály.

Szervezetünk több írásos módosítást nyújtott be a társzervezetekkel együtt, nem sok eredménnyel, de azért azt sikerült elérni, hogy a vezetők nyelvismereti követelményét differenciálják, így az 5500 lakosú kistélepülések könyvtárvezetőinek pályázatából törölték ezt a feltételt. Több munkaköri megnevezésre tett javaslatunkat is befogadták, viszont kimaradtak korábbi fontos munkaköri megnevezések. Nem szükséges minden munkakörhöz könyvtáros végzettség, ami elsősorban a felsőoktatási és szakkönyvtárakban fontos lehetőség, de egyre inkább más könyvtártípusban is.

Karácsonyra megjelent a **48/2020. (XII. 23.) EMMI rendelet** egyes megyei hatókörű városi könyvtárak regionális feladatellátásáról és illetékességi területéről. Ennek semmiféle előzetes egyeztetése nem történt a szakmai szervezetekkel, így véleménynyilvánításra sem volt lehetőségünk, a részleteket nem ismerjük még ma sem.

A 2020. évi **ODR támogatás** elosztásának megváltozott szempontjaival kapcsolatban a megyei könyvtári tagozat levélben fordult Fekete Péter kultúráért felelős államtitkárhoz, kifogásolva azt, hogy az érvényben lévő jogszabályok ellenére a KSZR településekről érkező kérések, illetve a közvetlenül és nem az ODR könyvtárközi felületen kért dokumentumok után teljesítés igazolása esetén sem számolható el a korábbiaknak megfelelően postaköltség.

2. Szakértői bizottságokba való részvétel

2.1 Szinnyei József-díj kuratórium – EMMI

Képviseletük a szakmát a Szinnyei kuratóriumban, együttműködve más szakmai szervezetekkel. 2020-ban már ismét csak két fő kaphatott Szinnyei József-díjat. Bár a szakmai kuratórium egyöntetűen az IKSZ jelöltjét támogatta első helyen, a díjat azonban nem ő kapta meg.

Ezúton is kifejezésre juttattuk, hogy a könyvtáros szakma elismeréséhez – a korábbi gyakorlathoz hasonlóan – differenciált és lényegesen nagyobb számú kitüntetési lehetőségre lenne szükség.

2.2 A Magyar Könyvtárosok Egyesületével közösen működtetett bizottságaink megújultak

Az Év fiatal könyvtárosa-díjat - *ebben az évben is az MKE szervezetével közösen* – a „*Fiatalok a könyvtárban avagy hogyan szólítsuk meg őket*” pályamunkának ítéltük. Gratulálunk a győztes **Jakab Zsoltnak**.

2.3 A Szerzői Jogi Szakértői Testületbe felkérésre Pallósiné Dr Toldi Mártát delegáltuk, akit meg is választottak. Köszönjük és jó munkát kívánunk neki.

2.4 Az IKSZ elnöke felkérést kapott a 2021-2027 közötti uniós fejlesztési ciklus *Partnerségi megállapodása, az Operatív Programok, valamint a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének véleményezésére.*

2.5 Az IKSZ felkérést kapott a *Budapest a Világ Könyvfővárosa* projektben együttműködő partnerként a szakértői testületbe, amely munkát folyamatosan végzi.

III. SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Vezetői pályázatok véleményezése

Az év során négy alkalommal nyújtottunk szakértői szolgáltatást vezetői pályázatok értékeléséhez: Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese, Aszód, Kiskunfélegyháza, Vác városi könyvtárak igazgatói pályázataikhoz. Mindenhol a szakértői bizottság által támogatott pályázó került kinevezésre.

2. Szakmai tanácsadás

Ebben az évben a járványhelyzet miatt sajnos nem kerülhetett sor a megszokott formában szakmai napok szervezésére, továbbképzésekre. Éltünk azonban az írásos és szóbeli tanácsadás lehetőségével fontos kérdésekben.

Közreműködtünk az MKE által koordinált **Újranyitás szakmai ajánlás** elkészítésében, amelyben igyekeztünk az érvényben lévő jogszabályok figyelembevételével hasznos javaslatokat megfogalmazni.

3. Szakmai kiadványok

2020-ban két szép kiadvány is megjelent az Informatikai és Könyvtári Szövetség pályázatainak köszönhetően. **Könyvtárak a vidéken élőkért** címmel hiánypótló összeállítás született, amelyből a könyvtárellátási szolgáltatás eredményeiről tájékozódhat az érdeklődő könyvtáros vagy döntéshozó. A sok fotóval és beszédes infografikával illusztrált füzet számba veszi a befogadó terek sajátosságait, követelményeit éppen úgy, mint azokat a szolgáltatásokat, amelyeknek az elmúlt években bizalmat szavazott a lakosság.

Öt év alatt sokan megismerték és megszerették a Kecskemétfilm Kft. műtermében készült **Cigánymesék** sorozatot. A KönyvtárMozi foglalkozásain szívesen használják az egyes epizódokhoz készült foglalkoztató füzetet is, amelynek 2020-ban a negyedik része is elkészült. A fejtörők, játékos feladatok újabb három mese – A kosárfonó; Teknővájók; Valaha madarak voltunk – feldolgozását segítik.

A nagy példányszámban készült szakmai anyagok a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárból a megyei könyvtárak közreműködésével a legkisebb településeig is eljutottak.

4. Közös érdekérvényesítés

4.1 Az IKSZ elnöke a 2020. évre is koordinálta a **Mediaworks** illetékeseivel az előző évi előfizetés változatlan összegű megtartását, így zökkenőmentesen működtek tovább a sokak által kedvelt szolgáltatások a **HUNGARICANA** közös felületen.

4.2 KDS

A Petőfi Irodalmi Múzeum Digitális Bölcsészeti Központ felkérésére az IKSZ több megyei könyvtár bevonásával elkészítette a KDS folytatásaként Könyvtári Digitalizálási Stratégia 2021. évi cselekvési terve *A „kiterjesztett” könyvtár: értékközvetítés a virtuális térben* című szakmai anyagát. Bízunk benne, hogy a koncepciót 2021-ben konkrét pályázatok megvalósítása követheti.

4.3 Az **Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága** 2020. májusában újjáalakult, valamint a kollégiumi tagok mandátumának egy évvel történő meghosszabbítása is lejárt év végén, így sor került a tisztújításra. Szervezeti változás következtében megszűnt a Közgyűjteményi Kollégium, újként megalakult a Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma, amelyben a szakmai szervezetek jelölésének koordinálásával az NKA az IKSZ elnökét bízta meg. Teljes konszenzussal történt meg Tózsér Istvánné delegálása a könyvtári szakterületről, mint ahogy Dr. Kenyeres Istváné is a levéltári szakterületről, aki a kollégium elnöke lett két évre. A Magyar Művészeti Akadémia Ramháb Máriát delegálta a kollégiumba.

Prof. Dr. Kásler Miklós emberi erőforrások minisztere a tagokat 2021. január 1- 2025. december 30-ig nevezte ki.

Az IKSZ delegálási joggal élhetett a Könyvkiadási Kollégiumba is, ahol Barátné Prof. Dr. Hajdú Ágnes, az MKE-vel közös jelölt került a szakma képviselésében kinevezésre. Köszönjük Dr. Redl Károly munkáját, aki egy ciklusban képviselte a könyvtáros szakmát ebben a kollégiumban.

A Szépirodalmi Kollégiumban már nem sikerült csak a jelölési jogunkkal élni, így szintén az MKE-vel közös jelöltünk volt Dr. habil. Kiszl Péter, akinek köszönjük, hogy elfogadta a jelölést.

IV. ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI PROGRAMOK

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség egyik kiemelkedő vállalása, hogy évente olyan közös programokat hirdessen meg, amelyhez minden könyvtár csatlakozhat – kihasználva az együttes szervezés, promóciós, médiafigyelem előnyeit is –, nyújtsunk közös szolgáltatásokat a lakosságnak

a kiválasztott aktuális témákban. 2020-ban programjaink jelentős részét csak az online térben tudtuk megtartani, de így is szép eredményeket értünk el közös összefogással.

1. Internet Fiesta

A hazai könyvtárak 2020 tavaszán is nagyon sokféle ötlettel készültek az Internet Fiesta programsorozatára. A kialakult járványügyi helyzet azonban jelentősen érintette ezt a népszerű kezdeményezést is. A 46/2020 számú kormányrendelet (2020. március 16.) megtiltotta a könyvtárak látogatását, így a személyes megjelenést igénylő programok elmaradtak. Ugyanakkor sokan terveztek internetes fejtörőket, játékokat, és számos intézmény használta ki technikai adottságait, hogy online formában megossza előadásait, bemutatóit a közönséggel. Az eredetileg egy hétre tervezett programot meghosszabbítottuk, így **2020. március 19 – szeptember 30.** között volt lehetőség csatlakozni a Fiestához.

A 2020. évi Internet Fiesta programsorozat szlogenje az **Okos város – Okos könyvtár** volt. A már meghirdetett programok egy részét sikerült áttenni a virtuális térbe, így azok több olvasóhoz is eljutottak a könyvtárak zárvatartásának ellenére is.

A projekt témakörei:

- Okos könyvtárak; digitális tudásfejlesztés
- Biztonság a fizikai és digitális térben
- Robotika; mesterséges intelligencia
- „Okos” egészségügy, oktatás
- „Okos”-an a fenntarthatóságért

2020-ban külön kihívást jelentett a könyvtárosoknak az is, hogy úgy kellett az értékes információkat, érdekes feladatokat átadni, hogy nem volt személyes kontaktus. A kollégák hamar ráéreztek erre a munkára, így elmondhatjuk, hogy ez az Internet Fiesta ismét új lehetőségekkel, friss ismerettel, játékokkal látta el a bekapcsolódó olvasókat.

Kiemelten törekedtünk a közgyűjtemények digitális tartalmainak népszerűsítésére, az oktatásban, a kutatásban, a szabadidős tevékenységek során betöltött szerepük hangsúlyozására. Ösztönöztük a digitális technológia, az okos eszközök alkotó használatát.

A 2020 március végén a könyvtárosok számára tervezett szakmai konferencia is az online térbe került. Az előadásokat a fiesta honlapján tettük elérhetővé, így azt bárki megnézhet.

Előadások:

- Okos könyvtárakkal az okos közösségekért
  - **Kovácsné Koreny Ágnes**, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgató-helyettese
- Olvasókkal az olvasókért – közösségi tartalomfejlesztés a könyvtárakban
  - **Moldován István**, az Országos Széchenyi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztályának vezetője
- Digitális átállás a könyvtárban
  - **Dr. Komló Csaba**, az Eszterházy Károly Egyetemi Médiainformatikai Intézet, Oktatás- és Kommunikációtechnológia Tanszék adjunktusa
- Robotika a könyvtárban
  - **Piri Ildikó**, a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese

Az Internet Fiesta 2020-as programsorozatához 703 településen 789 intézmény, 1896 programmal csatlakozott.

2. Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája

Sajnos az év legnagyobb vesztese a Kárpát-medencei könyvtáros találkozó résztvevői lettek. A 15. jubileumához érkezett találkozót ugyanis a járványhelyzet miatt nem tudtuk megtartani, amit már nem tudunk megismételni.

3. Országos Könyvtári Napok

2020-ban KÖNYVTÁRAK AZ EMBEREKÉRT – ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT! címmel került megrendezésre október 5-11. között az Országos Könyvtári Napok sorozata. Az események két jelentős évforduló köré koncentráltak: 30. születésnapját ünnepelte az Informatikai és Könyvtári Szövetség, illetve 15. alkalommal került sor a könyvtári szakma legátfogóbb, legtöbb intézményt és résztvevőt megmozgató rendezvénysorozatára.

Egy civil társadalmi szervezetet elsősorban a tenni akarás, az együttes cselekvés hív létre és tart életben. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség három évtizede 1990 óta létezik (jogelődje a Könyvtári és Informatikai Kamara 1997-ig), intézményi tagjai azóta vesznek részt a közös munkában különböző tagozatokban tevékenykedve

Az IKSZ célkitűzése irányt mutatni és cselekvően együttműködni:

- a könyvtárak szakmai stratégiai céljainak megfogalmazásában, megvalósításában;
- a könyvtárak fejlesztési trendjeinek kidolgozásában, a források elosztásában képviselője útján;
- a könyvtárak társadalmi szerepvállalásának ösztönzésében;
- a könyvtárak szolgáltatásfejlesztéséhez új utak megtalálásában;
- a könyvtári hálózat tagjainak együttműködésében.

Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy az Informatikai és Könyvtári Szövetség tagsága képes volt ezen célkitűzések megvalósítására, így a szervezet különösen a könyvtárak társadalmi szerepvállalásának erősítésében kötelezte el magát, az egyes intézmények tevékenységét közös gondolkodásra hangolva.

2020-ban a projekt keretében 1 248 település 1 494 intézményében 4 177 eseményre került sor, amelyen 172 468 érdeklődő vett részt, ami kitűnően példázza a hazai könyvtári rendszer összehangolt működését a megyei könyvtáraktól kezdve az iskolai, felsőoktatási és országos szakkönyvtárakon át a kistelepülések könyvtári szolgáltatóhelyéig.

Az egyhetes programsorozat alatt a következő témákkal foglalkoztunk:

- A mese hatalma
- A lét meghatározói: a négy elem
- Felelősségünk, a klímaváltozás
- Fenntartható fejlődés
- Velünk élő természet
- Jövők, az ökokultúra

3.1 Legyél te is Kölyökolvasó! – országos olvasásnépszerűsítő program

XIII. Legyél Te is Kölyökolvasó! játékunk 2020 tavaszán zárult. A résztvevő csapatok jelentős része annak ellenére kitartott a három fordulón keresztül, hogy az iskolákban és a könyvtárakban sem kerülhetett sor személyes találkozásokra. A klasszikus csoportmunka így az online térbe

költözött. A játék harmadik fordulójában alternatívaként olyan meséket is kínáltunk, amelyekhez elektronikus formában is hozzáférhettek a gyerekek. Sajnos a korlátozások miatt a mindig nagy élményt adó kecskeméti találkozó is elmaradt, helyette egy 25 perces filmösszeállítás készült. Ebben bemutattuk a gyerekek rajzos és szöveges alkotásait, valamint „megszólaltak” azok a szerzők– Harcos Bálint, Nyulász Péter, Wéber Anikó –, akiknek alkotásait a játékosok feldolgozták.

A film elérhetősége: <https://www.youtube.com/watch?v=fMOKnszz6qg&t=5s>

Wéber Anikó üzenete:

Kedves Kölyökolvasók!

Ragacsot, a hős kismacskát még gyerekként találtam ki, amikor annyi idős voltam, mint ti. Az öcsémnek meséltem először a Macskák szigetéről, és az igazi cicáink lettek a történetek szereplői. Nagyon nagy ajándék nekem, hogy ti is megismertétek és megszerettétek Első Cilit, Tigrist, Ragacsot és Hópihét.

Tudtátok, hogy amikor olvastok, akkor ti is alkottok? Bizony, ilyenkor a képzeletetekben megteremtetek egy külön világot. Elképzeltetek helyszíneket, szereplőket, egész birodalmat hoztok létre, amit senki sem vehet el tőletek. Ez a világ csak a tiétek, és bármikor felkereshetitek.

Gratulálok ahhoz, hogy Kölyökolvasók lettetek! Csodálatos, hogy minden olvasás során alkottok és álmodoztok!

Kívánok nektek sok-sok jó olvasmányélményt! Szeretettel: Wéber Anikó író

3.2 Nagy Könyves Beavatás

2020-ban zárult a középiskolásokat megszólító A Nagy Könyves Beavatás országos olvasásnépszerűsítő kihívás az ötödik évada.

A történet Te vagy! Miért jó, ha olvasunk? Na, nekiünk ezt nem kell magyarázni... A könyvek és az olvasás nemcsak stresszcsökkentő, öregedésgátló, szókincsnövelő vagy íráskészség-fejlesztő, hanem akár megváltoztathatják az életünket, a gondolkodásunkat is. Erre a felhívásra érkeztek a csapatjelentkezések Magyarország legkülönbözőbb településeiről. Sőt, az évad legnagyobb újdonsága volt, hogy a határon túl élő magyar fiatalok Romániából, Szerbiából és Szlovákiából is részesei lettek a kamaszok a nagy könyves utazásnak. Összesen 39 csapat, vagyis 143 tini olvasott hónapról hónapra új és újabb olvasmányokat.

A jubileumi A Nagy Könyves Beavatás 5. évadjának eredményhirdetése a Zoom webinárium segítségével valósult meg 2020. április 18-án. A Bródy Sándor Könyvtár munkatársai a home office-ukban látták vendégül a játék résztvevőit, a zsűri tagjait.

A félév során több mint 200 alkotás született. Köztük irodalmi kritikák, könyvajánlók, kalligramok, scrapbook oldalak, könyvekből visszajátszott jelenetek, képregények, kézjegyek, szimulációs játékok (könyvtrailerek) és kreatív novellák. Az írások és a kreatív feladatok értékelését Mészöly Ágnes, Lázár Ildikó, Mészáros Dorca, Szirmay Ágnes, Hajdú-Antal Zsuzsanna, Tóth Evelin, Vig Balázs és Holden Rose végezte.

Az élő online eredményhirdetés Zoom szobájába 75 résztvevő csatlakozott be. Összesen 98 kamasz vehetett át díjat.

A Nagy Könyves Beavatás résztvevői mind egyetértettek abban, hogy a kihívásban olyan könyvekkel ismerkedtek meg, melyeket maguktól nem biztos, hogy levettek volna a könyvtárak polcairól. A Könyvválasztó listái a versenyen kívüli olvasmányválasztáshoz is segítséget nyújtottak. A tinik kiemelték a kreatív feladatok sokszínűségét, hiszen az elkészítésük mindig nagy

örömmel és sok nevetéssel járt. Az alkotás során a csapatok összekovácsolódtak, barátságok szövődtek, erősödtek meg. Többen többszörösen is teljesítették már a kihívást, ami bizonyítja, hogy A Nagy Könyves Beavatásra és a fiatalokat megszólító hasonló kreatív megmozdulásokra szükség van.

3.3 Babaolvasó országos szakmai nap

A hazai könyvtárak 2007, a Babaolvasó kezdete óta egyre több helyen figyelnek tudatosan a 3 éven aluliakra. Sok helyen nem csupán egyszeri „érdekes eseményt” jelent ez, hanem folyamatos szolgáltatásként épült be az éves tevékenységbe. Van, ahol az országos programokhoz való csatlakozásra kínálnak lehetőséget (Kerekítő, Ringató, Így tedd rá), máshol a gyermekkönyvtárosok készülnek hétről hétre a babák fogadására. Lényeges, hogy a dokumentumok mellett a könyvtárak rendelkezzenek a kicsik mozgáskoordinációját, érzékelését, beszédébredését segítő fejlesztő babajátékokkal is. Ezek beszerzéséhez évről évre ez a pályázat is hozzájárul.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2019-ben is országos szinten biztosította a legkisebbek könyvtári tagságát igazoló, sárga színű Babaolvasójegyet, az ezt főlváltó zöld Kölyökolvasójegyet. Öt új betétlap készült el a Mondókázó dossziéba, és mind képanyagában, mind tartalmában megújult a Könyvtári mérőke is.

Az Országos Könyvtári Napok alatt 184 babaprogramot kínáltunk a legkisebbeknek és családjuknak.

2020-ban a 11. Babaolvasó országos szakmai nap házigazdája a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár volt. Az online térben, nagyszerű előadókkal, **109** fő részvételével zajlott eseményhez a könyvtárosok az ország csaknem minden részéből csatlakoztak.

A találkozót **Mirkóczki Ádám** polgármester nyitotta meg, kifejezve nagyrabecsülését mindazon intézmények számára, akik segítséget nyújtanak rohanó világunkban a kisgyermeket nevelőknek, hogy a felnövekvő generáció megtalálja az útját, ne veszítse el kíváncsiságát, nyitottságát a világ felé.

Ezt követően **Ramháb Mária**, az IKSZ elnöke méltatta ezt a szakmai találkozót, amely immár 11. éve élményeket, ötleteket, tudást nyújt a kisgyermekkel foglalkozó könyvtárosoknak. **Tózsér Istvánné Géczi Andrea** a BSMVK igazgatója kiemelte, hogy Egerben már több mint tíz esztendeje rendszeresen várják a szülőket, nagyszülőket s a legkisebbeket a könyvtárban, hogy együtt énekeljenek, mondókázzanak, játszanak, s az élő szó mellett a könyvek világát is közelebb hozzák hozzájuk. **Székely Edit** Kokas-foglalkozásvezető azt mutatta be, hogy a legkisebbek, vagy a még meg sem született babák életébe hogyan vihető el a zene szeretete. Teszi ezt fuvolaművészként a MÁV Szimfónikus Zenekar lelkes művészei segítségével. Fontosnak tartja, hogy a zenei kínálat legyen igényes és sokszínű, így mindenki rátalálhat arra, ami az övé. **Fejes Tímea** gyógypedagógus, Kokas-oktató kiemelte, hogy a picik számára a zene, az ének testi, lelki szükséglet. Ha ezt felismertük, s megvannak az eszközeink, éljünk vele, játsszunk, énekeljünk, zenéljünk együtt! **Kocsis Rozi** a Vaskakas Bábszínház igazgatója színész és dramaturg is egyben. Segítségével a babaszínházak életébe pillanthatta be, a résztvevők, majd megtekinthették a Cinege, cinege, kismadár c. előadást.

A visszajelzések alapján elmondhatjuk, hogy olyan tartalmas, továbbgondolásra érdemes információkhoz, élményekhez juthattak a résztvevők, melyeket munkájuk során hasznosítani tudnak majd.

4. KönyvtárMozi szakmai napok

Az IKSZ továbbképzések, tapasztalatcserék szervezésével folyamatosan segítséget nyújt a megyei könyvtárak KönyvtárMozi felelőseinek. Ennek keretében 2020-ban is sor került egy tartalmas együttlétre. Augusztus 25-én Kecskemét adott otthont az országos szakmai napnak.

Bevezetesként **Ramháb Mária** az ötéves KönyvtárMozi eredményeiről gazdag képanyaggal és statisztikai adatokkal alátámasztott áttekintést.

A könyvtárak a KönyvtárMozi keretében is sokat foglalkoznak az esélyteremtéssel, a hátrányos élethelyzetben lévők felzárkóztatásával, a társadalmi szemléletformálással. Ezekhez a beszélgetésekhez kitűnő segítséget jelent a Cigánymesék animációs sorozat. Ezért is kapott meghívást **Moravcsik László**, vezető-kormányfőtanácsos, akitől a Jelenlét országos roma stratégiai részleteiről kaphattak információkat a résztvevők. Együttműködő partnereinkkel rendszeresen áttekintjük a KönyvtárMozi aktuális kérdéseit, erre most egy kerekasztal beszélgetés keretében kerül sor **Buglya Sándor**, **Mikulás Ferenc**, **Ráduly György** és **Répászkó Lipót** közreműködésével, **Kriskó János** moderálásával.

A szakmai nap második felében ízelítőt kaptunk abból, hogyan működik a KönyvtárMozi két Bács-Kiskun megyei kistéleptülésen, Imrehegyen és Katymáron.

V. PÁLYÁZATI FORRÁSOK

Pályázat megnevezése	Elnyert összeg
A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer című szakmai kiadvány megjelentetésére (Könyvtárak a vidéken élőkért)	574 613,- Ft
Könyvtárak az emberért - felelősség a Földért Országos Könyvtári Napok 2019-2020 megrendezésére	15 963 781,- Ft
2020. évi KönyvtárMozi szakmai programjainak megvalósítására	5 112 000,- Ft
Okos város - okos könyvtár – Az Internet Fiesta 2020. évi rendezvényei és központi programja megvalósítására	2 307 000,- Ft
A 2020. évi Kárpát-medencei Könyvtárosok szakmai konferenciája megrendezésére	2 263 000,- Ft
Könyvtárak az emberekért - Ünnepejünk együtt! Országos Könyvtári Napok 2020-2021 megrendezésére	22 000 000,- Ft
Internet Fiesta 2021 Digitális írástudás – digitális tanulás – könyvtár	1 900 000,- Ft
IKSZ Városi könyvtárak szakmai napja 2021 Könyvtárak a felhőben	576 000,- Ft
KönyvtárMozi 2021 NKA Filmművészeti Kollégiuma	3 000 000,- Ft
Cigánymesék a KönyvtárMoziban NEAR pályázat Bethlen Gábor Alapítvány (igényelt összeg: 3.450.830)	1 150 278,- Ft

TAGOZATI BESZÁMOLÓK

IKSZ Megyei Könyvtári Tagozat – 2020. évi beszámoló

Tagozatvezető: dr. Prókai Margit

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség Megyei Könyvtári Tagozata a 2020-as évben a koronavírus járvány tavaszi és őszi szigorításai miatt csupán egy tagozati ülést tudott tartani, amelyre Kecskeméten, 2020. augusztus 25-én került sor a KönyvtárMozi szakmai nap és továbbképzést követően, 13 és 16 óra között.

Első napirendi pontként tárgyalta a tagozat az idei OKN és az IKSZ 30 éves évfordulójának megünneplését, tervezését. A több helyszín (MMA székháza, Herman Ottó Intézet) között már ekkor felmerült a lajosmizsei Geréby Kúria javaslata, és az időpont kiválasztása, amely október 5-re esett. Augusztus végén még bizonytalan volt a személyes jelenléttel szervezhető program, ezért az online verzió is szóba került. A könyvtári hétre a promóciós anyagok időben elkészültek, amelyeket Kecskeméten vehettek át az érintett könyvtárak. A tagozat az október 5-i szervezéssel egyetértett, amelyről az 1/2020-as határozattal egyhangúlag döntött.

Ramháb Mária elnök asszony a KSZR munkabizottság vezetőjeként tájékoztatta a tagozat résztvevőit a bizottság és a szakfelügyelet aktuális kérdéseiről. A szakfelügyeleti vizsgálatra eddig 10 megyében került sor, elnök asszony mindenkinek megköszönte az előző év végéig, 2019. dec. 31-ig befejezett munkát. Akiknél volt szakfelügyelet, azok nem kapták meg hivatalosan a jegyzőkönyvet. A tagozat a **2/2020. határozattal** döntött arról, hogy az EMMI főosztályvezetőjét levélben megkeresve közös tájékoztatást kérjen az érintett könyvtárak eredményeiről és a folytatásról. A tájékoztatás eredményeként az EMMI megköszönte a bizottság tagjainak az eddigi munkát és felfüggesztette a szakfelügyelet folytatását, amelyet a továbbiakban a Könyvtári Intézet szervez és koordinál.

A legfontosabb témák között szerepeltek napirenden a Kjt.-ből az Mt. hatálya alá való kerülés aktuális kérdései. Szóba kerültek az október 31-ig elkészítendő munkaszerződések problémái, a vezetői megbízások rendje, a követő, végrehajtási rendelet megjelenése, a várható képzési követelmények elvárásai.

Az aktuális és egyéb kérdések között a tagozat érintette a Mediaworks és Arcanum témával kapcsolatban a központi támogatás bizonytalanságát. Az NKA 50 mFt-tal támogatja az Arcanumot, az ingyenes megjelenés 2020. augusztus 15-től december 31-ig érvényes a közgyűjtemények számára. Mivel az EISZ-támogatás megszűnt az ADT-re, ezért az NKA Bizottsága címzett támogatásként döntött erről (a határon túli könyvtárak számára is).

A tagozatból több könyvtár is részt vett a PIM Digitális Bölcsészeti Központ felkérésére készített szakmai javaslat összeállításában, amely a 2021-es KDS cselekvési tervbe készült.

Pest és Baranya megyében voltak folyamatban aktuális igazgatói pályázatok a tagozati ülés időszakában. (A későbbiekben Dr. Tóth Máté és Miszler Tamás pályázatát fogadták el.)

Kérdéssé vált a járványhelyzet miatt a 2020. október 27–28-ra Miskolcra tervezett KönyvtárMozi szakmai nap megszervezése, amelyet sajnos a súlyosbodó fertőzőség miatt a későbbiekben az IKSZ Elnöksége 2021. április végére halasztott.

Munkahelyi Könyvtárak Tagozata – Tagozatvezető: Oroszi Evelin

Az összes munkahelyi könyvtárban működött, amikor lehetett a KÖNYVTÁRPONT.

A Vasas Könyvtár Budapest, Mátraházi Zsuzsa könyvtárvezető neves meghívott vendégekkel beszélgetett facebook live. A biblioterápiás csoport foglalkozások online módon tartják a kapcsolatot az olvasókkal.

A Nyírség Könyvtár alapítvány ötletes, lendületes, fiatalos videókkal tartotta ébren a jelenlétét. Youtube csatornát is indítottak a könyvtár facebook oldala mellett. Évfordulós megemlékezések, meseolvasás volt a fő tevékenység ezeken a platformokon. Ők is házhoz vitték a könyvet a rászoruló olvasóknak, majd könyvtárpontot is működtettek.

Az Aranybulla Könyvtár a lakosság segítségére volt a vakcina regisztráció intézésében. Az Iskolai Közösségi Szolgálatot folyamatosan biztosították az idén érettségiző diákok számára online módon. A gyerekek könyvajánlókat készítettek a könyvtár honlapjára. Papírfonó műhely működött maximálisan kreatívan online módon. A Költészet napján Pilinszky 100. évforduló kapcsán Bakonyi István és Bokros Judit beszélgetésével ünnepeltek.

A szombathelyi Siker Könyvtár "Szélfogón túl" nyújtott lehetőséget a könyvkölcsönzésre a használóknak.

A Bibliotéka Szeged szintén könyvtárpontot működtetett.

Az EX LIBRIS Könyvtárban irodalomterápiás csoportok maradtak együtt a járvány idején is online formában. Meseolvasás, kortárs szerzők műveinek ajánlása, felolvasása történt náluk. Erdei és városi sétákat ajánlottak olvasóiknak. Online működik a Gyere velem Múzeumba és Színházlátogatás a könyvtárossal program sorozatuk is, ami könyvtárosi ajánlással indít hétről-hétre programokon való részvételi lehetőséget.

Összességében elmondható, hogy nagyon kreatívan álltak az extrém kihívásokhoz a könyvtárosaink. Többek kapcsolatban vannak egymással és ajánlják a maguk programjait a kollégáknak, ezáltal is erősítve a tagozat egységét.

Köszönjük az IKSZ elnökségének a szakmai, módszertani segítségüket, amelyet könyvzárásaink hasznosnak tartottak.

*****

Tudományos és Szakkönyvtári Tagozat – Tagozatvezető: Fülöp Ágnes és Dr. Kötél Emőke

Beszámoló az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és Szakkönyvtárak Tagozatának 2020. évi munkájáról

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és szakkönyvtárak tagozata a 2020. év folyamán is megpróbált aktívan részt venni a szövetség munkájában. Már amennyire a pandémia miatt átalakult terek és programok ezt lehetővé tették. A kommunikáció eszköze a tagozati levelezőlista volt, személyes találkozóira 2020 folyamán a járvány miatt nem kerülhetett sor.

Szervezeti szempontból az év 2 részre bontható: Fülöp Ágnes tagozatvezető 2020 februárjában jelezte, hogy tavasszal lejár vezetői megbízatása és nem kívánja a továbbiakban betölteni a posztot. A javaslatételi határidő lejártával a tagoktól két személyre érkezett ajánlás. 2020. október 22-én sikerült új tagozatvezetőt választani. (A járványügyi helyzetre való tekintettel a szavazást is online bonyolítottuk le. A választás levezénylésére két kollégánk vállalkozott: Lüköné Örsi Gabriella és Péterfi Rita – a tagság egyhangú támogatásával.)

A tagozat (mindkét) vezetője részt vett az elnökség ülésein, és tájékoztatta a tagokat az aktuális programokról, problémákról, jogszabály-módosításokkal kapcsolatos állásfoglalásokról és egyéb kérdésekről. Így hozzájárultunk a közgyűteményi és közművelődési szervezetek közös állásfoglalásához a közalkalmazotti jogállás alóli kikerülés kérdésében (2020. március-április). A Kjt.-vel kapcsolatos törvénytervezet életbe lépését nem sikerült megakadályozni, de – csatlakozva más szervezetekhez – többen tiltakoztunk az eljárás (törvényalkotási folyamat) módja, és az életbe lépést követő intézkedések levezénylése ellen.

A tudományos és szakkönyvtárak részt vettek az IKSZ nagy országos rendezvényeiben, mint az Internet Fiesta vagy az Országos Könyvtári Napok. Bár az intézmények speciális helyzete nem mindig teszi lehetővé, hogy egy-egy ilyen akcióba bekapcsolódjanak, az online felületekre való áttérés azokat a szakkönyvtárakat is bevonzotta idén, melyek korábban nem szerveztek kontakt programokat. Ezek, és a hagyományos könyvtári programok (előadások, tréningek, képzések) kibővültek webinariumokkal, online közvetítésekkel, nagyobb teret adva egy-egy intézmény bemutatkozására.

Az Internet Fiesta március 19-től szeptember 30-ig ki lett tolva, „Okos város – okos könyvtár” szlogennel. Az Országos Könyvtári Napok 15 éves évfordulója egybeesett az IKSZ 30 éves jubileumával. A közös ünneplésre október 5-én került sor Lajosmizsén. Az OKN idei rendezvénysorozata hibrid formában valósult meg: online és személyes részvételt lehetővé tevő rendezvények egyaránt zajlottak. Két tagkönyvtárunk jelezte igényét támogatásra.

A tagozat összetételét eléggé megviselte, hogy 2019 első félévében több tagkönyvtárunk is kilépett az IKSZ-ből, mert vezetőik úgy ítélték meg, hogy saját szakmai szervezetük jobban ismerheti a problémáikat és ezért erőteljesebben képviselheti az érdekeiket. A maradók úgy érezték, hogy a jelenlegi körülmények között is egy az egész országot átfogó szakmai szervezet az, amire támaszkodhatnak, amire szükségük van. November folyamán – személyes megbeszélések, levelezések révén is – sikerült tisztázni, végül mely intézmények maradtak a tagozatban, így sikerült letisztítani a taglistát, az elérhetőségeket, a képviselők nevét. Jelenleg 14 intézmény tartozik a tagozatba: *ÁEEK Országos Egészségtudományi Szakkönyvtár, Könyvtárellátó Nonprofit Kft, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár, Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtár, Országos Idegennyelvű Könyvtár, MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár, Országos Pedagógiai*

Könyvtár és Múzeum, Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet, OSZK Könyvtári Intézet Könyvtártudományi Szakkönyvtára, Országgyűlési Könyvtár, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala Frecskay János Szakkönyvtár, Dunaújvárosi Egyetem Könyvtár és Információs Központ, Kodolányi János Egyetem Könyvtár, Neumann János Egyetem Könyvtár és Információs Központ.

Célunk, hogy az eddigieknél intenzívebb szakmai fórumként tudjunk működni, interaktívabb és gyorsabb legyen a tagok közti információcsere, a jó gyakorlatok egymással történő megosztása, egységes, erős és alapos az érdekképviselés, a szakkönyvtári képviselés a különböző fórumokon. Ehhez elkezdtük a működési szabályzatunk felülvizsgálatát, az SZMSZ áttekintését.

A vezetőváltás, a pandémiás helyzet, az online térbe költözés nem tette lehetővé 2020-ban az egységes, intenzív munkát, viszont segített tisztázni jó pár dolgot, melyekre alapozva ismét el tud(hat) indulni a tagozat működése.

*****

Városi Könyvtárak Tagozata – Tagozatvezető: Fejes Csilla

Az IKSZ Városi Tagozata nem tud beszámolni 2020-ban zajlott hagyományos rendezvényről/konferenciáról.

A 2020. március 11-én a WHO által világjárvánnyá nyilvánított COVID19 nevű vírus miatt március 17-től az összes városi könyvtár bizonytalan időre bezárt.

Az Internet Fiesta március 19-én kezdődő programjait átalakítottuk online programsorozattá, ami a könyvtárak többségénél sikerült is.

Ezután jött a húsvéti feketeleves, amikor megtudtuk, hogy hamarosan a kulturális szféra dolgozói közalkalmazotti státuszukat elveszítve a Munka törvénykönyve hatálya alatt fognak dolgozni. A veszélyhelyzet kihirdetése miatt semmilyen tiltakozásnak nem tudunk hangot adni, az Országgyűlés pedig nagyon gyorsan megszavazta a módosítást. Minden kulturális dolgozó elveszített több kedvezményt, a beígért 6%-os béremelést pedig számtalan település nem adta meg a dolgozóknak visszamenőleg, majd a váltást követően november 1-től már a többség az új munkaszerződésben megkapta ezt a minimális béremelést.

Az IKSZ elnöksége egy országos felmérés keretében kapott képet kialakult helyzetről, ennek eredményét, elemzését honlapján tette nyilvánossá.

Az egyetlen személyes találkozás 2020. október 4-5-én történt Lajosmizsén, ahol a városi tagozat könyvtárainak képviselői is részt vettek az IKSZ 30 éves és az OKN 15 éves születésnapja alkalmából szervezett ünnepi ülésen.

Októberben az Országos Könyvtári Napok programjaihoz a városi tagozat témát és ötleteket keresett, javaslatainkat az elnökség tárgyalta. A programok egy része itt is az online térbe, ami egyrészt jó, de láthatjuk, hogy nem pótolja a személyes jelenléte igénylő programokat.

Összegezve egy olyan évet zártunk, amely alatt sokat tanultunk, színesítettük a tanult sémák alapján a további munkánkat, de amit soha nem kívánunk vissza. Egy év, aminek során a könyvtárak kapui több napot voltak zárva, mint nyitva. A zárvatartás időszakát ugyan felhasználhattuk olyan munkák elvégzésére, amelyek máskor lehetetlennek tűnnek, de rengeteg könyvtárhasználót elveszítettünk, és nagyon sokat kell gondolkodnunk, dolgoznunk azon, hogy visszacsalogassuk őket a falakon belülré.

*****

Bács-Kiskun megyei könyvtárak tagozata – Tagozatvezető Ramháb Mária

Az IKSZ Bács-Kiskun megyei tagozata 2020. évben is aktív részese volt a szakmai közéletnek.

Továbbra is népszerű volt könyvtárainkban az országos nagyrendezvényekhez való csatlakozás. Az Internet Fiesta eseményeihez Bács-Kiskun megyében 58 település 63 intézménye csatlakozott 220 programmal, 4011 résztvevői létszámmal. Kiemelkedően sokan voltak játszótársaink a márciustól szeptemberig tartó három internetes játékban (Babákról mamáknak, Írjuk jól!, Olvasó Nyuli). A három játék összes megfigyelésének 65%-a Bács-Kiskunból érkezett.

A KönyvtárMozi fellendülését is megtépázta a járvány, de a kettős funkciójú könyvtáraink legalább addig szolgáltatottak, amíg működött az iskola. 2020-ban 39 településen került sor vetítésekre, ami azt jelenti, hogy az érintett települések 43%-a élt ezzel a lehetőséggel.

Ebben az évben már nem bővült tovább a Bács-Kiskun Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer, így 2020-ban is 90 önkormányzat volt tagja a KSZR-nek. Folytatódott a könyvtárak megújítása, így átadásra került a felsőlajosi és érsekcsanádi Könyvtár, Információs és Közösségi Hely. Elkészült a kiskunfélegyházi városi könyvtár gyermekrésztlegének, a kelebíai és a mélykúti könyvtár korszerűsítési pályázata, mindhárom eredményes lett.

Örömmel tudjuk közölni, hogy a Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár elnyerte a Minősített Könyvtár címet, első városi könyvtárként megyénkben.

*****

2020-ban nagyon nehéz, sajátságos évet zártunk, szinte minden lépésünket meghatározta a kiszámíthatatlan járványhelyzet. A könyvtárak a virtuális térben nagyon gyorsan jutottak el az érdemi szolgáltatásokig, egymás támogatását kiemelt fontosságúnak tekintve. A könyvtárosok kreativitása, rugalmassága, kitartó, odaadó munkavégzése ebben az évben is eredménnyel járt.

Kecskemét, 2021. május 18.

Ramháb Mária
Informatikai és Könyvtári Szövetség
elnöke

